

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:	
Egy évre	240 Lei.
Fél évre	120 Lei.
Egy negyed évre	60 Lei.
Egy óra	20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG
Aradi és Csabai Egyesült Vas-
úti palotájában, ∞
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József tércsög-ut) 22. szám.
TELEFON-SZÁM 101.

ARAD, 1922.

∞ ∞ Szerkesztő: STAUBER JÓZSEF. ∞ ∞

Kedd, június 20.

Átalakulás előtt
a kisantant.(Románia és Jugoszlávia a hege-
moniáért.)— Az Aradi Közlöny bécsi szer-
kesztőségétől. —

Sándor király és gyönyörű fia-
tal felesége Blédfürdőben üdülnek.
Az ünnepségek vége. A belgrá-
di diadalkapukat már bontogatják,
az új politikai hálókat azonban
most szövögetik. A belgrádi nász
olyan szorossá tette az S. H. S. ki-
ráltság és Románia barátságát,
hogy azok előbb-utóbb függetleni-
teni fogják magukat Prágától. Az-
ért tágyalnak most ismét Athén-
nel, hogy Görögország lépjen be a
kisantantba — amit egyébként itt
már befejezett ténynek tekintenek,
— hogy Görögország támogatásá-
val a kisantant balkáni tagjainak
csoportja erősödjék. Szóval a kis-
antant átalakulás előtt áll. Ez alk-
alomból nem lesz érdektelen egy
kis visszapillantást vetni keletkezé-
sére és fejlődésére.

Az első szerződést 1920 augus-
tus 14-én Csehország és Jugoszlá-
via kötötte egymással. Az első
pont értelmében a két állam köte-
lezi magát arra, hogy a magyarok
részéről provokálás nélkül történő
támadás esetén egymás védelmére
kelnek. Erre a célra a 11. szakasz
meghatározza a szükséges intéz-
kedéseket: Azonfelül kötelezi ma-
gát a két fél, hogy harmadik hata-
lommal szövetséget nem köt anél-
kül, hogy arról egymást előzete-
sen ne tudassák. E konvenció tar-
tama két év. 1921. március 31-én
Take Jonescu és Sapteha megkö-
tötték a román-lengyel szerződést.
Ebben a kimondottan védőszöve-
ségben mindkét fél kötelezi magát,
hogy ha bármelyik felet nem pro-
vokált támadás éri a keleti hatá-
ron, kölcsönösen egymás védel-
mére sietnek. A 11. szakaszban kö-
telezi magát a két állam, hogy a
külpolitikai tekintetben eszmecse-
rőre lép egymással, amennyiben
ebben a külügyi politikában nyu-
gati szomszédai is szerepelnek. A
11. szakasz a kölcsönös segítséget
katonai konvencióval erősíti meg.
Amennyiben elkövetkezik a hábo-
rus állapot, mindkét állam kötelezi
magát, hogy csak a másiknak elő-
zetes tudatával köt fogyverszűne-
tet vagy békét. A konvenció öt év-
re szól, de két esztendő letelte után
hat hónapi határidővel felmondha-

tó. A hatodik szakaszban mindkét
fél arra kötelezi magát, hogy elő-
zetes értesítés nélkül szövetséget
harmadik hatalommal nem köt.
Nemsokára ezután, 1921. április
23-án megkötötték Bucarestben a
cseh Vaverka és a román Take Jo-
nescu a cseh-román konvenciót.

1921. június 7-én Take Jonescu
és Pasics Románia és Jugoszlávia
között szerződést kötöttek, amely-
nek szintén a védőszöveg címét
adták. Az 1. szakasz értelmében
a két állam kötelezi magát, hogy
ha akár Magyarország, akár Bul-
gária részéről külön-külön, vagy e
két állam részéről együttesen tá-
madás érne őket, a 11. szakaszban
kötött katonai konvenció feltéte-
lei szerint egymás segítségére siet-
nek. Az ezután kötendő szerződé-
sekre nézve a feltételek ugyanazok
mint az előbbi szerződéseké,
ugyanígy a konvenció tartalma is.
1921. november 6-án Csehország
Prágában megkötötte harmadik
szerződését Lengyelországgal. Az
első szakaszban a két állam kölcsö-
nösen garantálja egymás birtok-
állományát és kötelezi magát,
hogy esetleges más szerződés kö-
tése alkalmával értesítik egymást
eddig aláírt szerződéseik miként
való alkalmazásáról. Harmadik ol-
dáról jövő támadás esetén mind-
két állam jóakaratu semlegességre
kötelezi magát, valamint arra,
hogy területén keresztül engedi a
hadiszert. Mindkét állam kötelezi
magát, hogy semmiféle olyan poli-
tikai, vagy katonai szervezetet
nem tőr területén, amely a másik
birtokállományára és biztonságára
ellen irányul. Az eddig kötött poli-
tikai, katonai és gazdasági vonatko-
zású szerződéseket a két állam
közli egymással. A konvenció tar-
tama öt esztendő, de két év után
hathónapi lejárattal felmondható.
A kisantant első szerződése mellett
sorakozik az 1920. november 12-
én Rapallóban kötött jugoszláv-
olasz szerződés, amely megállapít-
ja a két állam közötti határt s Fin-
me állam szabadságát és függet-
lenségét.

1921. december 16-án Benes
cseh miniszterelnök megköti Prá-
gában Csehország negyedik meg-
állapodását Ausztriával. A szerző-
désben a két állam kötelezi magát,
hogy a saint-germaini és trianoni
szerződéseket teljes terjedelmük-
ben keresztülviszi. Kölcsönösen ga-
rantálja egymás területét úgy,
ahogy ezekben a szerződésekben

megállapították a féke és a terü-
letek érintettségének biztosítá-
sára politikai és diplomáciai segít-
ségre kötelezik magukat. Harma-
dik részről jövő támadás esetén
mindkét állam semlegességre köte-
lezi magát. A két állam kötelezi
magát, hogy kölcsönösen támo-
gatja egymást minden olyan terv

vagy kísérlet ellen, amely a régi
uralom visszaállítását célozza.

Most, hogy Görögország csatla
kozni fog, a násszal szorosán egy-
máshoz fűzött Románia és Jugo-
szlávla törekedni fognak arra,
hogy Prága — illetőleg Benes —
vezetőszerpét a kisantant kebelé-
ben megdöntsék.

„Mi vagyunk a jogrend őrei.“

(Bethlen a magyar többség feladatairól.)

BUDAPEST. Az egységspárti
szombat esti alakuló értekezletén
nagyatádi Szabó István mondotta
a megnyitó beszédet. Azt hangoz-
tatta, hogy mindenkinek köteles-
sége, hogy újabb katasztrófába ne
engedje belesodorni a nemzetet.
Beszédének további részében kije-
lentette, hogy a nép százazrei nyo-
morognak és megélhetésük nincs
biztosítva. A megélhetés napról-
napra nehezebbé válik és annak a
nemzetnek, mely fiait nem tudja
eltartani, nincsen jövője. A gazda-
sági bajokkal megküzdeni minden
jóérzésű magyar ember kötelessé-
ge és épen ezért kötelessége min-
denkinek az, hogy összefogjon és
félretegyen személyi ambíciókat
és pártkülönbségeket. Szerinte nem
lehet olyan ellenzéki harag, amely
esetleg arra is képes volna, csak
azért, hogy a rendszert megbuk-
tassa, az országot gazdasági rom-
lásba is döntse. Nagyatádi Szabó
István után gróf Bethlen István mi-
niszterelnök emelkedett szótásra.
Beszédét azzal kezdte, hogy egysé-
get: politikai, társadalmi és fele-
kezeti egységet hirdet. Ez-
után a következőket mondotta a
miniszterelnök:

— Ha némelyek velünk szem-
ben abba az optikába csalódnak, es-
nek, hogy nem válogattunk azok-
ban az eszközökben, melyekkel ki-
vívjuk zászlónk diadalát, ezt a leg-
határozottabban visszautasítom. A
nemzet nekünk adott igazat. Ki-
sebségben jöttek be azok, akik
abban a hitben éltek, hogy kalam-
dos politikával a nemzetet egyik-
napról a másikra kimenthetik ab-
ból a szomorú állapotból, amelybe
a világháború, két forradalom és a
békeszerződés döntöttek. A kiseb-
ségben visszajöttek azok is, akik
azt hirdették, hogy ők a jogrend-
nek és a szabadságjogoknak az
egyedüli őrei. A jogrendnek és a
szabadságjogoknak az őrei egye-
dül mi vagyunk. A jogrendnek és
a szabadságnak feltétele elsősor-

ban, hogy mindenki, az össze tár-
sadm rétegek és felekezetek, a
hatóságok minden körülmények
között kötelességüket teljesítsék.
Az ország a hatalmat a kezünkbe
adta. Mi kategorikus imperativusz:
előtt állunk és ezt az imperativuszt
becsülettel fogjuk teljesíteni a nem-
zetgyűlésen kívül is. Amennyire
rövidlátás volna felesleges küzdel-
meket felidézünk, annyira hibáz-
tatható volna, ha a küzdelmekkel
szemben gyengék és pipogyák len-
nénk.

— Nem keressük a harcot, de
ha rákényszerítenek, hogy meg-
kell vívnunk, akkor meg is fogunk
vívni.

Ezután a munkarendet ismer-
tette a miniszterelnök. Hangsu-
lyozta, hogy mindeneke előtt az in-
demnitást kell biztosítani, mert a
kormány felhatalmazása június
végén lejár. Ha az indenmitás vi-
táját az ellenzék megnehezítené,
akkor az 1913. évi Tisza féle ház-
szabályok érvényreemelésével állít-
ják helyre a parlamenti rendet. Az-
után következik a főrendiház de-
mokratikus reformja, mert ismét
vissza kell térni a két kamarás
rendszerre. Majd a rövid nyári
szünet után sor kerül a pénzügyi
reformokra, hogy biztosítható le-
gyen az államháztartás egyensu-
lya és utja vágassék a valuta le-
romlásának, mert a gazdasági rom-
lásnak és az ország tehetetlenségé-
nek ez a centrális problémája.
Majd pedig sorra kerülnek a köz-
igazgatási, a szociális, a gazdasági
és egyéb reformok. A miniszterel-
nök beszéde az alakuló értekezle-
ten megjelentekből nagy lelkesé-
dést váltott ki. A kormányzó egy-
ségspárt elnökévé Mayer János
volt minisztert, ügyvezető alelnö-
kévé pedig Gömbös Gyulát választ-
tották meg. A nemzetgyűlés alel-
nökévé Gaal Gasztont, háznyagá-
vá pedig Karaffiáth Jenőt jelölték.

Egyesülnek a keleti egyházak.

(A görög keletiek visszatérnek a pápához.)

Az erdélyi görög keleti egyház kebelében nagy átalakulás van készülóban. Mozgalom indult meg a római egyház kebelébe való visszatérésre, amelytől majd nem ezeréve elszakadt a keleti egyház, alapját vetve ezzel bizánci egyház hatalmának, amely a keleti államok keresztény lakóit meghódította. A magyar egyházi körök szándékoznak a differenciákat áthidalni és bár a terv egyház jogi és alkotmányjogi végrehajtása még kezdeti állapotban van, a nagy történelmi esemény beváltása, a két egyház frigyegye-sülése nem fog sokáig késni. Az érdekes eseményről szóló részletes tudósításunk a következő:

A román görög keleti és román görög katolikus egyház évszázadokon keresztül nem nézte szívesen, hogy a román nyelvű lakosság kettéfél szakadt. Nemzeti szempontból sem tartották ezt — különösen az erdélyi románság körében, előnyösnek. A görög keleti és görög katolikus egyház között e miatt titkolt antagónizmus fejlődött ki, amelyet csak a két testvéregyház összeforrasztásával lehet megszüntetni. A két egyház között csak hierarchiai különbség van, mert a hittételek teljesen azonosak, legfeljebb csak a humousion és homousion évezredes harcát döntik el békésen. A két egyház egyesítésének gondolata itt Erdélyben merült fel először s a világi intelligencia örömmel csatlakozott a nyugati kultúrához közelebb orientáló ideához. Különösen a kolozsvári egyetem tanári kara fejt ki az ügy teljes sikere érdekében nagy propagandát. Ha a nagyarányú egyházi átalakulás megvalósul, a bucarestii érsek hercegprimási ranggal az

egész erdélyi görög és római katolikus hívek feje lesz. Már megtalálták a görög katolikus és görög keleti egyház egyesülése esetére az új egyház megfelelő elnevezését is. „Román Nemzeti Egyház” lesz az új egyház neve, a mely egyesíteni fogja a pápa hármastiarájának fejedelemsége alatt Románia összes keresztény egyházaának hitveit.

Wrangel apja Budapesten.

(Ellenforradalmárook a száműzetésben.)

Budapest. Wrangel Nikolaj báro ellenforradalmi tábornok atyja Budapestre érkezett. Az egykori mérhetetlen vagyon ura ma szomorú menekült, aki abból él, hogy áruba bocsájtja 5—6 európai nyelven vele lévő felesége memoárait. Wrangel Drezdából érkezve Budapest kényszerűségeiből szállott meg, mivel Bodenbach és Budapest között csehszlovák területen ellopták összes podgyászait. Most Budapestén megkerülésüket várja, hogy azután fiához utazzék Belgrádba. A 80 éves öreg ur elmondotta az újságíróknak, hogy 1918-ban menekült Oroszországból felesége németországi rokonaihoz. Felesége több hölgy kíséretében csak 1920-ban jött utána, mezitláb és hiányos ruhában voltak kénytelenek elmenekülni a bolsevisták elől. Budapesten a menekült orosz tisztok vendéglőt nyitottak, amiért a más országokba men-

kültek megirigyhik őket. Vannak orosz mánás hölgyek, akik Franciaországban szobaasszonyok. A genuai német-orosz szerződésről az a véleménye, hogy az csak papíros, mely abban a pillanatban elveszti a hatályát, amint Oroszország nem bírja az ellenszolgáltatásokat nyújtani. Ezután részletesen kifejtette, hogy a mai Oroszország ezekre az ellenszolgáltatásokra képtelen. Wrangel hadserege mint katonai organizáció teljesen megszűnt. A Bulgáriából államcsínyről jövő hírek bolsevik sugalmazások. Mostanában hosszabb időt töltött a fiánál s így a helyzet — mondotta — jól ismeri.

Sopron. Denkin tábornok az orosz ellenforradalom egyik vezetője, aki hadsereget is vezetett a szovjet ellen, feleségével és kis leányával ideérkezett. Az orosz tábornok visszavonultan él. Emlékiratát írja és térképeket rajzol.

Tizmillió alapítvány Ullmann Adolf megmeneküléséért.

BUDAPEST. A Magyar Általános Hitelbank ma megható ünnepelés színpontja volt. Báró Ullmann Adolf vezérigazgatót a legutóbbi vasuti katasztrófánál történt szerencsés megmenekülése alkalmából meleg fogadtatásban részesítették az intézet tisztviselői, akik az előcsarnokban egybegyűlve várták. A tisztviselői kar szónoka köszöntötte Ullmannot, aki meghatott szavakkal mondott köszönetet, majd elfoglalta megszokott munkahelyét, melyet nagyszámu tisztelői, barátai és az intézet tisztviselőikara ez alkalommal szelbnél-szebb virágokkal ékesítették. Ez alkalomból a Hitelbank és a vele belső kapcsolatban levő

vállalatok és azok vezetői ragaszkodásuknak kifejezést adandó, rendelkezésére bocsátották adományukat oly célra, mely méltóan hirdesse Ullmann egyéniségét. Ez adományok összege a 10 millió koronát meghaladja, rendeltetését báró Ullmann Adolf fogja megállapítani.

A orosz aszfalt.

(A város javíttatja az utcákat.)

A városi tanács az építészeti bizottság előterjesztésére elhatározta, hogy a város kocsiútjain és járdáin megrongált aszfaltot a legrövidebb idő alatt kijavíttatja. A kocsiutak javítását a Str. Dorobantilor (Urbán Iván utcán) kezdik meg és négy héten belül előreláthatólag befejezik az összes megrongált kocsiutak javítását. Négy hét után hozzáfognak a járdák javításához, amit két hét alatt befejeznek. A városi tanács Arad közönségének régi vágyát teljesítette ezzel a határozattal, mert a város némely utcáján a megrepedezett, gödrökkel teli aszfalt valóságos életveszedelem a közlekedés. A város az elmúlt évben is javíttatta egyes utcák aszfaltburkolatát, azonban az anyag olyan silány minőségű volt, hogy már is összeropadozott. A napokban megkezdendő munkálatokhoz a legjobb minőségű anyagot szerezte be a város. A tanács határozatát kiadta a mérnöki hivatalnak, ahol különösen nagy gondot fordítanak a forgalmasabb utcák javítására. A főter járdáinak javítását, amelyen a legnagyobb a forgalom és amely a legsilányabb állapotban van a jövő hónap elején kezdi meg a városi mérnöki hivatal.

Az úszó halála.

Írta: Kosztolányi Dezső.

Kissé hirtelenszőke haja volt és dimboru, hatalmas mellkasa. Viharzó verőfényben állott az uszoda kövein, melyeket meglangyosított a napsugár, a többi diák között, a tizenhat éves bajnok. Természet egyenletessé formálta a vizet, az emberi testek e nagyszerű szobrása.

Belevetette magát a világoszöld hullámba, azután uszni kezdett a víz alatt. Izmos háta kibukkant egy pillanatra s az opálos mélyben rémlett a karok és lábak tejszin árnyéka. Később mélyebbre merült. Nem látszott semmi belőle. Gyorsan nyilalt előre, közel a medence fenekéhez és még egyszer vissza s azt gondolta, hogy majd mosolyogva merül föl és fellélegzik, mélyen, boldogan, mint az, aki rekordot javított.

Néhányan, kik figyelték talán, úgy érezték, hogy kicsit sokáig marad lenni, tovább, mint ameddig ígérte. Egy fiú a víz lüktető felületére tekintett, majd az uszodára, hogy nem jött-e már ki, becsapva őket. Sehöl sem látta. Pár pillanatig azt hitte, hogy tévedett. Hunyorogva nézett szét a júniusi napfényben. Egy másik barátja is

keresni kezdte, sápadtan és izgatottan, körülkutatta a medencét, visszatért oda, ahonnan indult s erre megijedt. Most az uszómesterhez rohantak, aki lement a vízbe, két bavaruszóval. Így telt el vagy három perc.

Egyszerre fönnt volt a napon, hat meztelen kartól támogatva a hirtelenszőke fiú, nem valaki más, hanem az, aki a vízbe ugrott. Feje kissé hátracsuklott mintha tréfálna, vagy nagyon is tettetné az ájúlást. Előre billentették fejét, mire az mellére bukott s szájából dölt a víz. Él, kiáltották, él. Kiemelték, hátrafektették, tarkója alá lepedőt gyűrtek, két lábát magasra húzták, megkezdődött a szakzerű életmentés. Az uszómester a fiú két karját a feje fölé vonta s viszsanyomta, erősen, a mellkasára, hogy tüdejét a lélekzésre kényszerítse. Sokáig tornáztak ketten együtt. Mi pedig vártunk.

Szeme kinyílt, nem ijesztően, csak végtelen közönnyel, mintha unná a hosszú-hosszu tornát. Ajka elpitytyedt, mintegy durcásan. Nem lehetett ehinni. Miért éppen most és miért éppen itt? Ő úgy jött el ide, mint egyébkor s a mai napot, mikor fölkelt, villamosra szállt, jegyet váltott, nem érezte

másnak. Mégis itt feküdt, nagyon jelentősen, távol uszodától, iskolától, emberektől, magyaroiktól, németektől, negerektől, világtól, Szírusztól és Cassiopciáktól, messze az egész mindenségtől. Itten előttünk és még sem itten. Leoldották vékony uszónadrágját is s megpillantottuk a mi férfi-testvériünket, a testet, melyet tizenhat év épített, napról-napra elraktározva az erőket, a kidolgozott izmaival, melyek még sok terhet emelhettek volna egy életen át, a dus hajával, mely a koponyáját védte, a körmöket, melyek még most is nőttek. Nem hiszem, hogy az emberek jók. De itt nem akadt senki, aki oda nem adta volna óráját, gyűrűjét, pénztárcáját, hogyha megdobban ennek az ismeretlen fiúnak a szíve, kit először és utólszor láttunk.

Jött az orvos is, fehér köpenyben haladt át a riadt, kíváncsi, meztelen tömegen, egy elhárító mozdulattal, majdnem paposan. Sem az orvosok nem felejtették el teljesen, sem mi, hogy ök valaha az őskorban egy kasztot alkottak a papokkal. Megint reménykedtünk. Az oltóú megvillant a levegőben, szétterjedt az aether kellemes, részegítő szaga. Várt egy percig. Megnézte a fiú szeme bogarát, de

az merev volt, élettelen. Az uszómester pedig elengedte kezét. Abbahagyta az utolsó tornát.

Most már egészen egyedül maradt. Az órára tekintettünk. Háromnegyed tizenkettő volt és negyedtizenkettőkor történt meg. Mindenki arra gondolt, aki ma ebédre várja és semmit sem tud még, talán ő is az órát nézi, de nem izgatott, hiszen úgy ment el, mint máskor s később szokott hazajönni. Lepedőbe takarták, kocsira tették. Semmi sem árulta el, hogy itt járt közöttünk a gyors és hirtelen, a napfényben a görög gyász, mely átlátszóan és döbbenetesen mutatja meg, mik vagyunk. Az uszómédence, mely kiürült, sánkint megnépesült, vidám diákok hadarták a vizet, a parton egy másik bajnok állt és nézte a versenyórárt. A halál nem hagy semmi nyomot sem göröngyön, sem hullámon s az élet tovább megy, tovább uszik. Egy mentőorvos ment el utolsónak. „Meghalt?” — kérdeztem tőle. „Meg” — felelte röviden, mint aki mestersége folytán gyakran kimondja ezt a visszavonhatatlan ígékötőt s ujalt sapkájá ellenzőjéhez emelte.

A román királyné — a legszebb anyós

(Amerikai szemmel a belgrádi esküvőről.)

— Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójától. —

A belgrádi esküvőn számos külföldi újságíró vett részt, közöttük Dorothy Thompson, a világhírű amerikai riporter leány, a philadelphiai „Public Leader” európai szerkesztője. Thompson kisasszony érdekes beszámolóját az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának alkalma van még az amerikai megjelenés előtt a következőkben ismertetni:

Sándor király és Mária román hercegnő házasságáról a külföldi újságírók különféleképpen számoltak be.

Hétfőn este érkeztem Belgrádba néhány perccel előbb, mielőtt befutott a yorki herceg vonata. Az állomáshoz vezető úton a királyi gárda állott sorfalat az első vendég tiszteletére. A király udvari fogatán ment az állomásra királyi unokaöccse elé. Most láttam először Sándor királyt: inkább diákos a képe, mint katonás, bizonyára, mert csipetűt fiord. Fekete bajusza kiemeli erős orrát. Álla épp oly keskeny, mint nővéréé, Helena hercegnőé, a bolsevikiek által megölt Cirill orosz nagyherceg feleségéé. Helena hercegnő most a jugoszláv udvarban él, ő is az állomásra ment bátyjával az angol herceg elé. A yorki herceg vonzó megjelenésű, karcsú és szemmel láthatólag tartózkodó modoru fiatalember. Min dig elpirult, ha a tömeg felé köszönt: hogy zavarában-e, vagy a melegtől, nem tudom. Csütörtökön, az esküvő után megint láttam közeli, amikor a csapat szemlén részt vett Sándor királlyal, Ferdinánddal, az udmei herceggel és másokkal. Az ifjú angol herceg szerencsétlenségére olyan tüzes és fékezhetetlen lovon ült, mely folyton ágaskodott, kapálódzott s emiatt lovasa az érdeklődés központjába került. Megint elpirult a feje bubjái és erősen emlékeztetett a tipikus angol fiatalemberre, aki kerüli a közfelfűnést és aki nem szeret semmit sem rosszul csinálni.

A menyasszony kedden este érkezett meg: a megérkezés kellemes és méltó formák közt folyt le. A Stefan Cef Mare nevű román yacht-on utazott. Fehérruhás, fehérvirágos fiatal szerb lányok vonultak eléje csónakon. Mikor a hajó a széles kikötőbe befutott, a hercegnő a parancsnoki hídon állott az alkony enyhé fényességében. Így láttam meg először. Hatásos és drámai volt a bevonulás. Igen csinosan festett, rózsával díszített toque-kalapjában, fehérrépe-de-číne ruhájában. Mikor kiszállt a hajóból, — előbb a királyt üdvözölte kedves, katonás szalutálással, mire a király megcsókolta mind a két kezét — észrevettem, hogy egy csöppet sem emlékezett anyjára. A román királyné szilárd kézzel vezette leányát a várakozó fogathoz. A leány mosolya réveteg volt, az anyjára nézve: az anyja karcsú és gyönyörű, gyors szemé mindent meglát, az orra finom, szája eleven és makacs. Attól a perctől fogva, hogy partra szállott, a román királyné dominált. Csak az általa előtt került a hercegnő a cselekvény középpontjába.

Délután érdeklődni akartam a menyasszony kelengyéje után. Mindenütt elutasítottak. Az esküvői szertartás egyébként szabványosul folyt le. Amikor a királyi menet a pakotába ért, a tömeg a királyt és menyasszonyát látni akarta, akik meg is jelentek az erkélyen. Egy másik ablaknál megjelent a román királyné a fiatalabb hercegnőkkel. A balkonon, a király és a hercegnő mögött két kis alak bujt ki középre. A flu fehér matróruhában volt, a kis leány sárga haján kék kalap virított s széles mosolygó szájában két füres foghelye látszott. Élvezettel hajlongtak és mosolyogtak, míg csak a király meg nem küldte őket, de ezek megint előhívtak, hogy ők is kivegyék a részüket a tapsból. A gyermekek az orosz nagyhercegi csemeték voltak. Az egész lakodalmi népességben ők mulattak legjobban. Valóságos „enfant terrible”-k, mindig akkor vágtak képet, mikor nem kellett volna.

Szerdán nemzeti játékokat mutattak be, futtatás volt, melyet a király és a királyné is végig nézett. Különös dolog esett meg velem ezen a délután. A verse-

nyen erősen szemet szurt fiat nemzeti viseletű montenegrói, kiknek másnap szerepük volt a lakodalmi menetben. Övik tele volt tüzdelt ezüstös, drágaköves pisztolyokkal, kirakott késekkel — szinte félttem rájuk nézni — végre azonban nekibátorodtam, odamentem hozzájuk, hogy tolmács utján kérdezek tőlük egyet-mást a montenegrói dolgokról. Képzelmű a megdöbbenésem, amikor idegen nyelvű válasz helyett, a csoport vezére „Wild-West” hangsúlyán így felelt: Speak English, lady, we are all Californian boys. (Csak beszéljen angolul, nagysád, mi mind californiai fiúk vagyunk.) Mindannyian éveken át éltek Amerikában — az egyikük naturalizált amerikai volt. Hogy a belgrádi esküvőt megneszelték, misem természetesebb, hogy vállalkozó amerikai szellemük felébredt s hivatalosan részt kértek a lakodalmi felvonuláshoz.

BELGRÁD. A jugoszláv ellenzéki körök azthiresztelték, hogy a belgrádi más 162 millió dollárba került. Ezzel szemben a pénzügyminiszter nyilatkozott s ebből kitűnik, hogy Sándor király lakodalmára mindössze 53 milliót költöttek. A főbb tételek: a királyi kastély installációja maga 33 millió, az ünnepségek költsége 6 millió, a katonaság szállítása 4 millió, a vendégek ellátása 1 millió.

Megszűnik Aradon a csatornázási adó.

(Újjalakítják a városi szabályrendeletet.)

A városi tanács legutóbbi ülésén nagyfontosságú határozatot hozott, amely közelebről érinti a város közönségét. A tanács elhatározta, hogy július elsejétől megszünteti Aradon a csatornázási adót és a régi városi csatornázási és vízvezetési szabályrendeletet hatályon kívül helyezi, mert az nem felel meg teljesen a modern egészségügyi kívánalmaknak. A csatornázási adó megszüntetésére az adott okok, hogy az új adótörvények szerint nem vehető ki városi adó a házbérek után. Ugyanis a csatornázási adó kivetéséhez eddig hosszas előzetes munkálatok voltak szükségesek, mert a városi szabályrendelet szerint a lakók, háztulajdonosok összeírása után a házbérek alapján állapította meg a csatornázási adót a város. A tanács úgy határozott, hogy a csatornázási fenntartásához szükséges összeget július elsejétől a vízdíjba fogja beszámítani, amely azonban jóval kevesebb lesz, mint az eddigi csatornázási adó. A csatornázási adó megszüntetése tetemes megtakarítást jelent egy a közönségnek, mint a városnak. A város megszünteti az adóhivatalban működő csatornázási ügyosztályt, azonkívül a vízvezetési és csatornázási ügyeket, amelyek eddig a városi mérnöki hivatal és a gépüzemigazgatóság hatáskörébe tartoztak, ezentúl kizárólag a gépüzemigazgatóság fogja intézni. Ezek a nagyarányú változások sok felesleges munkától és kiadástól mentesítik a várost. A költségvetés-

ben felvett 750 ezer lei csatornázási illeték az új rendszer következtében már az idén 600 ezer leire csökken. A város műszaki bizottsága csütörtöki ülésén foglalkozik a tanács határozatával és előkészíti az új csatornázási és vízvezetési szabályrendeletet is.

Astra munkások a lupényi árvákért és özvegyekért.

Az „Astra” gyár munkásai a lupényi bányakatasztrófa alkalmával szerencsétlenül járt munkások családtagjainak segélyezésére egy órai munkabérüket ajánlották fel 18,319 lei összegben. Az „Astra” gyár igazgatósága, mely már előbb a Marmorosch Blank & Comp. bank gyűjtőívén 20.000 leit, az Aradi Vas- és Fém munkások Szakszerzetének gyűjtőívén 10,000 leit adományozott, a vállalat munkásai áldozatkészségének elismeréséül további 20.000 lei összeget adományozott a katasztrófa áldozatainak segélyezésére és ezen összeget egy főtisztviselője utján a munkások megbízottjával egyidejűleg küldötte Lupényba az összeg szétosztása céljából. A vállalat igazgatóságának és munkásainak megbízottjai együttesen érintkezésbe léptek a katasztrófa áldozatainak hozzátartozóival és arról győződtek meg, hogy a már kiosztott adományok a pillanatnyi szükséglet fedezték s további összegeknek a családtagok között való szétosztása egyelőre nem célszerű. Ezen tapasztalatok után a megbízottak mindkét összeget a bányagazgatóság-

nak adták át, mely azokat az országos gyűjtésből létesített segélyalaphoz csatolta.

A pénzügyminiszter a királynál.

(Cátolják Mardarescu távozását.)

BUCURESTI. Az Indreptarea közli, hogy Mardarescu hadügyminiszter lemondásának hírére illetékes helyen a leghatározottabban megcáfolták. (Rador.)

BUCURESTI. A parlament rendkívüli ülészakán elintézik a CFR. számára kért rendkívüli kölcsön ügyét. (Rador.)

BUCURESTI. A király kihallgatáson fogadta Bratianu Vintila pénzügyminisztert, aki különböző törvényjavaslatokat terjesztett a felség elé szentesítés céljából. A törvényjavaslatokat a parlament ülészakára elé fogják terjeszteni. Így a parlament elé fog kerülni a kincstári bonok konszolidációjáról, a közadósági igazgatóság szervezéséről, az állam és a Banca Nationala között a konszolidált bonokra vonatkozó egyezményről szóló törvényjavaslat. (Rador.)

Sport.

ATE—AAC 2 : 0 (1 : 0)

(Bajnoki mérkőzés.)

Nagy érdeklődés előzte meg a két régi rivális bajnoki összecsapását. A küzdelem a második hely birtokáért folyt és ezt tegnapi győzelmével az ATE-nek sikerült megszerezni. A küzdelem heves irammal kezdődött. Az ATE. szép támadásokat vezet az AAC. kapuja ellen. Az első goalt az ATE. az AAC. védelem hibájából érte el, ugyanis a kiszökő Turnert Kolumbán faultolja, a büntetést Licker rugja, a labda Somlótól kipattan és a rástartoló Puskás goaiba helyezi. Ezután félidő végéig változatos mezőnyjáték folyik. A második félidőben az AAC. egyenlítőni igyekszik, fölénybe kerül, de az ATE. fedezetsor és a fényesen működő védelem minden támadást leszerel. Végre felszabadul az ATE., a csatársor szóhoz jut, Murányi II. beadását Haller Turnerhez emeli, ki kapásból végleg biztosítja az ATE. számára a győzelmet. Ezután a játék végéig ATE. fölény, de további eredményt nem tud elérni. A győztes csapatban a közvetlen védelem brilirozott. Kállay—Rémay hátvédpár volt a csapat legjobb része. Dörner kapus kevés dolgát jól végezte. A fedezetsor szintén kimagaslott játékkal, de egyszersmind sok faultot is követett el. A csatársor kombinációs játékkal mindvégig veszélyes volt. Az AAC. csapatának szintén a közvetlen védelem volt a legjobb része. A fedezetsora agilisán szerepelt, különösen kitűnt Bartófi játéka. A csatársorának bár volt egy-két szép kiszökése, tulkemény dió volt az ATE. hátvédpára. Ennek köszönhető az AAC. a vereséget. Biró Szika.

CFR.—Glória old-boys—Hakoah old-boys 0:0. A két csapat meghosszabbított idővel sem tudott győzni. Biró Bauer. AAC. old boys—ATE. old boys 4:0 (2:0). Az AAC. egyes régi hírességeiből kicsillant a régi fény. Nekik köszönhető megérdemelt győzelmét. Biró: Burdán.

Uj zsidó templom Aradon

(Nemzetközi tervpályázat.)

Vasárnap délelőtt az aradi zsidó hitközség tagjait ankétre hívták össze, amelyen az aradi új zsidó-templom felépítését tárgyalták. Az ankéton dr. Schütz Henrik elnökölt, a tárgyhöz dr. Keppich Jakab, dr. Fuchs Albert, Kalmár József és még egynehányan szólatkhozta. Kimondották, hogy az új templomot mielőbb fel kell építeni és ecélből alakítsák meg a templomépítő bizottságot, amely a részleteket fogja megvitatni. Ez a bizottság írja ki az építési tervpályázatot is, amely nemzetközi lesz. A pályatervek jutalmazására 50000 leit tűznek ki. A pályázatot a jövő tavasszal írják ki. Az új templom 8-10 millió leibe fog kerülni és 1600 személy befogadására lesz alkalmas. Az építési tőkét részben az ülhelyek eladásából, részben az önkéntes adományokból és a kölcsönökből fedeznék.

Budapesti művészek

Aradon.

(Mader Raoul nyilatkozik a pesti színházakról.)

A budapesti Operaház vendégstaggionéja az elmúlt éjjel érkezett meg Aradra Mader Raoul, az Opera zeneigazgatójának vezetésével. Az operaelőadások között kisebb változás állott be, mivel Gerő Erzsébet szabadságát a bécsi Volksoper időközben megrövidítette és így helyette Kármán Gizi és Reiner Károly jöttek, mindkettő a legteljesebb és legkiválóbb fiatal énekesnője a pesti Operaháznak. Máté Rózsi is egy könnyebb befolyásu hal eset érte időközben. Basilides Mária, a legjobb magyar Carmen szerepét megtevé a stagione vezetése vendég szereplésére. A művész, ha amint előrelátó, az ensemble vendégjátékát meg fogják hosszabbítani valószínűleg még a Mignonban, Troubadourban és az Aidában is fel fog lépni nálunk. A nagyszerű Medek Anna, dr. Székelyhidi Ferenc, Palló Imre, Somló József és Kálmán Oszkár a vendégtársulat többi tagja.

Mader Raoul igazgató, akit ma délelőtt a Pillangó kisasszony főpróbája közben kerestünk fel, ezeket mondta munkatársunknak a pesti színházakról és az operáról.

A pesti színházak bizony ma nem a legjobban mennek. A hatalmas drágaság, a rettentő pénzügyi konjunktúra falán éppen a színházak ekszisztenciáját érinti a legjobban. A Városi színház például most sorozatos külföldi vendégjátékokkal iparkodik maga mellett fenntartani az érdeklődést. A bécsi operaház mostani pesti szereplése ugyanis a legfényesebben beigazolta azt, hogy Pest még ma is a forró, igazi mondjuk úgy, szenzációs sikerok városa. A bécsiek vendégjátékai nap-nap után olyan zsúfolt házak előtt folyt le, hogy a nézőterem még egy gombostűt sem lehetett volna elhelyezni. Ami különben a

táblásházakat illeti, talán mi, az Operaház vagyunk az egyetlenek, amelynek nincs okunk a panaszra. Nekünk hála Istennek jól megy ma is. Kétségtelenül a legjobban a pesti színházak közül. Az is igaz, hogy a közönség érdeklődését állandóan fenn tudják tartani. A jövő évre például már a következő új zeneműveket állítottuk be: Puccini három egyfelvonásos-

sát, Hubay Jenő Karerin Annáját Korngold Bécsben nagy sikert aratott új operáját a Violantát, Weingartner gyönyörű egyfelvonásosát a Japán iskolát. Számítlanul reprizünk is lesz. Bizonyára szenzáció számba megy majd Mozart rég nem látott Mirandolája, amely dr. Hevesi Sándor új átdolgozásában kerül újra színre az operában.

A magyar bor a politikában, a művészetben és a legendában.

(Országos szőlő- és borgazdasági kiállítás lesz Budapesten.)

Budapest. Nagyszabású gazdasági és történelmi kiállítás készül Budapesten. Országos szőlő- és borgazdasági kiállítást rendez a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete olyan méretekben és széles keretek között, hogy erre a célra a városligeti iparcarnok egész területét igénybeveszik. A kiállítás nemcsak a szőlő- és borgazdaság mai állapotát akarják bemutatni, hanem egyúttal a magyar borkultúra egész történetét, minden hozzáfűződő tudományos, irodalmi és néprajzi dokumentummal. Az egyesület nagy apparátussal fogott hozzá a szervezési munkához s ehhez, mint értesülünk, jelentékeny állami támogatást kapott a földművelésügyi minisztériumtól is.

A kiállítás, amely augusztus 18-án nyílik meg, a magyar szőlőművelés és bortermelés minden ágát felöleli a talajműveléstől kezdve egészen a gazdasági gépekig s ezen a gazdasági részen kívül külön osztályt szán a történelmi és néprajzi emlékeknek. A magyar bor története nemcsak a szakember, hanem a tudós, az író és a szélesebb körű közönség számára is érdekes és vonzó téma. A magyar bor a magyar ember számára nem olyan, mint a hollandusnak a hollandi sajt. A bor és a szőlőtöke a magyar ember szívéhez volt mindig köze és a históriától kezdve a közmondásig, a népművészetől a színpadig számtalan vonatkozásban él. Látunk majd ebben a történelmi kiállításban okleveleket, kéziratokat, metszeteket, festményeket, ötvösmunkákat, a csobolyótól a XVII. századbeli erdélyi karafinákig mindennemű relikviát, korcsmácégeret, kupakot, serlegeket, amelyek közül nem egy a históriát jeleníti meg, régi magyar fayence, korsókat, erdélyi pohárszékeket, sőt egy korhű régi magyar korcsmát is kármentővel. Fel elevenedik régi magyar urak és erdélyi fejedelmek romantikája és szót kér a művészet részint a szőlő és a bor, mint örök téma ábrázolásával, részint a szőlőmotívumoknak a művészetben való felhasználásával. Egész sorozata kerül elő a címeres emlékeknek is, amelyekben a szőlő, mint címermotívum szerepel. Nagyon értékes rész lesz ennek a kiállításnak a magyar szakirodalom és ennek keretében

az ősi irodalomnak bemutatása, amelynek a külföldön nincsen analógiája. A politika, vagyis a mult-ról szólva, a történelem is belekapcsolódik ebbe a tárgykörbe, hogy csak Rákóczi Ferenc vagy Mária Terézia borkiviteli politikájára utaljunk. A kiállítás a kulturális emlékekkel a magyar bor kulturális fölényét akarja dokumentálni a külföld előtt éppen a legszomorubb időkben. Ezért fektet az egyesület különös súlyt erre a történelmi osztályra, amelynek rendezésére dr. Bevilacqua Béla vegyész kértek fel.

S ez a gazdag gyűjtemény, amelynek összehordására múzeumok, könyvtárak, borvidékek presházainak és mágnáskastélyoknak régi emlékeit bujják, a történeten és gazdaságon túl a legendák világába is elvisz. Egy példa erre az a XVII. századbeli könyv, amely tudományos apparátussal és bő részletességgel bizonyítja, hogy a tokaji szőlőfürtökön arany terem. Rajzokat, kísérleteket és az alkímistákat megszegyenítő számításokat közöl erről a könyv, amelyről utóbb kiderült, hogy milyen naiv tévedésen nőtt fel az ügy egész legendává. A szőlőfürtökön lévő, aranyfényben csillogó petéket nézte valaki kivirágzó aranynak és a tudósok egész seregét elbolondították felfedezésével. Hogy a tokaji borból hogy lehet aranyat csinálni, — igaz — bebizonyították azóta, de a borpiacon.

Városi tisztviselők

szervezkedése.

(Arad csatlakozott a központhoz.)

Arad város tisztviselői tegnap tartották meg szervezkedő gyűléstük dr. Robu János főpolgármester elnöke alatt. A főpolgármester beszédében ismertette a szervezet megalakításának célját. A szervezet célja a közigazgatási tisztviselők erkölcsi művelésének emelése és anyagi helyzetük javítása. Az aradi szervezet csatlakozni fog a Clujon (Kolozsváron) már megalakult szervezeti központhoz. A főpolgármester beszédében még hangsúlyozta a szervezkedés szükségességét és példaként állította a testi munkásokat a szellemi munkás tisztviselők elé, hogyan kell összefogni az érdekeik megvédése céljából a kismembereknek. Beszédének végén kijelentette a főpolgármester, hogy azért hívta össze a gyűlést, hogy megkérdezze a város tiszt-

viselőitől, be akarnak-e lépni a szervezetbe. A főpolgármester kérdésére a megjelent tisztviselők valamennyien igenlően válaszoltak. Több kérdésre még kijelentette dr. Robu János főpolgármester, hogy a szervezet kizárólag az erdélyi tisztviselők védelmére alakult és Erdély érdekeit akarják megvédeni az egységesítés alkalmával.

Irodalom és művészet.

• Heti műsor. Kedd: Carmen, Mader Raul vezetése mellett a m. kir. Operaház együttesének vendégjátéka. Szerdán: Tosca, Mader Raul vezetése mellett a m. kir. Operaház együttesének vendégjátéka. Csütörtökön: Bohémek, Mader Raul vezetése mellett a m. kir. Operaház együttesének vendégjátéka. Pénteken: Faust, Mader Raul vezetése mellett a m. kir. Operaház együttesének vendégjátéka. Szombaton: Rigoletto, Mader Raul vezetése mellett a m. kir. Operaház együttesének vendégjátéka. Vasárnap este: Notredami toronyőr.

• Magyar színészet Timisoarán. A Szabó Pál marosvásárhelyi színház igazgatója alatt álló színház társulat f. hó 24-én, szombaton kezdi meg Timisoarán a Gyárudvar fedett kárhelyiségében a két hónapra terjedő magyar színi szezont.

• Haladás előadás. Igen meleg hangulatban folyt le a nyári színházban a legutóbbi szombat délutáni Haladás-est, amelynek műsorát érdekes szavaltok, zongoraszámok és előadások tették változatosabbá. A feszélyezettség nélküli zavartalan összhangban minden szereplő megtalálta érvényesülésének lehetőségeit s így Luptovits Irénke és Csöke Erzsébet szavaltáikkal járultak hozzá az est sikeréhez, míg Palotás Antal ügyes félkezes zongorajátékát meghatottsággal hallgatta a közönség és ráadást kért a világtalanságában is vasszorgalommal előre törő ifjútól. Az egyes számok közötti szüneteket érdekes konferenc-szavak töltötték ki. Végül a zár szavak előtti műsorszámot Rónay Magda művészi zongorajátéka foglalta le egy nehéz technikájú erőteljes Liszt-rapszódijával. Az előadás fél nyolckor véget ért.

• Nagy Géza fényképész műtermében naponta személyesen eszközöl fölvételeket. Műterem: Bul. Reg. Maria 22. (Andrássy-tér) megyeházzal szemben. Kapualjában állandó képkiallítás.

• A színházi iroda hirei. A budapesti m. kir. Opera együttese kedden Bizet Carmenjét játsza, melyben Carmen, Don Jose és Escamillo szerepét a m. kir. Opera tagjai énekelik, míg a zenekart Mader Raul vezényli. — Szerdán Puccini operája, Tosca van műsorra tűzve, melyben Toscát Medek Anna, Cavaradossit dr. Székelyhidi és Scarpiát Palló Imre éneklék. A zenekart Mader Raul vezényli. — Bohémek csütörtök, Faust péntek és Rigoletto szombat este kerül színre a budapesti m. kir. Opera tagjainak vendégfelléptével. A zenekart minden este Mader Raul vezényli. Ezen operaelőadásokra jegyek váltthatók a téli színház pénztáránál, valamint előadás előtt a nyári színház pénztáránál.

HIREK.

Kivégzett kém.

(Az ellopott katonai titkok.)

BUDAPEST. *Matics* Ferenc a honvédségnél tényleges szolgálatot teljesített hadapródjelölt őrmester katonai titkokat akart elárulni díjazásért egy utódállam budapesti képviselőjének. Egyik felettesének lakásába betört és a katonai titkokat tartalmazó aktákat onnan lopta el. Előbb összehozta a holmiját azzal a számdékkal, hogy az illető állam területére fog szökni. De a katonaságnak sikerült az adatok kiszolgáltatását megakadályozni. *Matics*ot június 15-én a honvédelmi bizottságnak adták át. A m. kir. budapesti honvédtörvényszék az érvényben levő statáriális eljárás szabályai szerint pénteken tárgyalta kémkedési pörét *Szilassy* Antal dr. bíró elnöklétével. A bíróság a halálos ítéletet szombaton délelőtt tíz órakor hirdette ki és a kivégzés szombaton déli tizenkét órakor megtörtént a Margit-körút katonai fogház udvarán.

— **Bírói kinevezések.** Popoviciu Sever aradi törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályból a VI. fizetési osztály 3. fokozatába léptették elő. — **Fikker** Károly aradi kir. ügyész a déji (dési) törvényszékhez helyezték át. Helyébe Dobroviciu N. kir. ügyészt nevezték ki. — **Hotoran** Jakab siriai (világosi) ügyvédet az ottani járásbíróshoz vezető járásbírónak nevezték ki.

— **Bankigazgatói kinevezés.** Szép és megérdemelt kitüntetésben részesült Stein Zsigmond, az Aradi Polgári Takarékpénztár igazgatója, a jövővi pénzügyi szakember. A Temesvári Agrárbank vezérigazgató-sága kinevezte Stein Zsigmondot az Aradon létesítendő fiókintézet ügyvezető-igazgatójává.

— **Eljegyzés.** Nagy Oszkár aradi festőművész, a felsőbányai művészgárda tagja, június 11-én tartotta esküvőjét Miskolczy Klára urleánnyal, dr. Miskolczy nagybányai ügyvéd leányával.

— **Házasság.** Kaufmann Lilli és dr. Singer Lajos f. hó 18-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A török utlevelek láttamozása.** A külügyminisztériumtól ma rendelet érkezett a város vezetőségéhez, amely szerint a Törökországba szóló utleveleket nemcsak a bucarestii török konzulátusnak kell láttamozni, hanem láttamozni kell a bucarestii nagyhatalmak — Franciaország, Angolország, Olaszország — konzulátusainak is.

— **Nyugatmagyarország választ.** Savanyukut. A kismarton-nagymarton, nezsideri és felsőpöljai kerületekben megtartott választásokon 38 ezer szavazatot kaptak a szociáldemokraták, 27 ezret a keresztényszociálisták, 8—8 ezret a parasztszövetségi és nagynémet pártok. A polgári és parasztpártra eddig 2000 szavazatot adtak le.

— **Öngyilkos leány.** Biela Mária 16 éves pecicai leány tegnap délelőtt, míg szülei távol voltak otthonról, a ház padlásán felakasztotta magát. Tettének oka mindeddig ismeretlen. Az esetről azonnal jelentést tettek az aradi ügyésznek, amely a holttest eltemetésére megadta az engedélyt.

A nagy esőzések következménye

(Elmosott vasuti töltés. — Összeomlott házak. — Kár a veteményekben.)

Az aradi kerületi vasútgazgatóság tegnapelőtt délután jelentés érkezett, hogy a Soborsin közelében levő Cuied mellett a vasuti pályát a nagy záporosók annyira megrongálták, hogy a pálya sürgős rendbehozatala szükséges, mert különben megakad a forgalom. A nagy esőzés mintegy kétszáz méter hosszúságban kimosta a vasuti sínek alatt a töltést úgy, hogy tegnap délutánig csak nagy nehézségek árán tudták a személyforgalmat lebonyolítani. Az a nemzetközi gyorsvonat, melynek tegnap reggel kellett volna Bucurestibe érkeznie, éppen tizenkét órai késséssel érkezett meg Bucurestibe, tegnap este 7 órakor. A tegnap délután Aradra érkezett nemzetközi gyorsvonatot pedig Timisoarán keresztül küldték el Bucuresti felé. A személyvonatok forgalmát pedig ezen a megrongált vonalszakaszon átszállással bonyolították le. Az

aradi kerületi vasútgazgatóság a jelentés vétele után azonnal nagy számú munkást fogadott a pálya rendbehozatalára, amit tegnap estig sikerült is teljesen elvégezniük úgy, hogy ma már rendszerint minden zavar nélkül közlekedhetnek ezen a vonalszakaszon is a vonatok.

A megyei prefektúrához hasonló értelemű távirati jelentés érkezett tegnap, amely arról is beszámol, hogy a Soborsin közelében levő Cuied és Tok községekben az esőzés következtében három ház beomlott, egy házat pedig a szó szoros értelmében elmosott a nagy záporosók. A megyei prefektúrához érkezett jelentés azt is hírül adja, hogy a hirtelen nagy bőségben és többször egymásután jött záporosók a vetésekben is nagy kárt okoztak, mert sok veteményt úgy szőlővén teljesen kimosott az eső.

— **Az új kir. ügyész esküje.** Dobroviciu M. György, az ujonnan kinevezett aradi ügyész ma tette le hivatalos esküjét a törvényszék teljes tanácsa előtt.

— **A második gyermeknap.** Vasárnap zajlott le a második gyermeknap a legteljesebb siker jegyében. A sátrakban mindvégig pezsgő, vidám hangulat uralkodott. Kedves jelenség volt a művészies jellemű fiatal leánykák csoportja. A Kulturpalota előtt felállított cukrászsátorban a következő urhölgyek és urleányok szolgáltak finom tésztákkal: dr. Marcus Mihályné, dr. Beles Jenőné, Goldis Jánosné, Justh Jánosné, báró Bohus Zsigmondné, Pascu Severné, Martzi Béláné, Raicu nővérek és Hoffbauer Nusi. Az amerikai árverésnél Várhol László és neje, Rényiné, Molnár László és neje működtek közre. Az adakozásokból tekintélyes összeg folyt be.

— **Szaporítják a fogházörök számát.** Az aradi ügyészség a fogház kellő biztonságának megszilárdítása céljából elhatározta, hogy fel fogja emelni a fogházörök számát. Jelenleg három, esetleg öt új börtönört vesznek fel. Ezeknek a javadalmazása havi ötszáz lei törzsfizetés, az állás betöltésének alapfeltétele pedig az, hogy az illetőknek legalább négy elemi iskolai végzettségük legyen. Azok, akik a fogházi állásra pályáznak, Meculescu Sándor főügyésznél jelentkezzenek a délelőtti folyamán.

— **A vármegyei nyugdíjasok.** E hónap 21-én délelőtt 11 órára érkeztetve hívja össze a megyei nyugdíjasokat Mladin Miklós nyugalmazott vármegyei alispán a Strada I. P. Desseanu (Révay-utca) 11. szám alatt levő lakására, amelyen a nyugdíj emelése érdekében alakítandó bizottságot fogják megválasztani.

— **Schuchard gyárat alapít Bucurestiben.** A közismert Schuchard svájci csokoládégyáros Bucurestiben gyárat alapít. A gyár mint külön részvénytársaság fog működni. A részvényaláírási felhívást most tették közzé a bucarestii lapokban. A gyár ajtókéje 50 millió lei.

— **A szigurancáról.** Nicolae, az aradi sziguranc specialcommisarját a cluji sziguranc vezérfelügyelőséghez osztályvezetővé nevezte ki a belügyminiszter.

— **Sarolta főhercegnő haldoklik.** Brüsszel. Sarolta főhercegnő, Miksa mexikói császár özvegye egy Brüsszel melletti kolostorban haldoklik, ahol 54 évig élt örökre. 700 millió franknyi vagyonát unokahugaira, köztük elsősorban Lönyay grófnőre hagyja.

— **Halálozások.** Abonyi Vilmos f. hó 19-én meghalt. Temetése 20-án d. u. 6 órakor lesz a Strada Secerei (Sarlót Domokos-u.) 25—27. számú házból. Az elhunytban Abonyi Árpád és neje szül. Csobán Mária fiukat gyászolják.

Szathmáry Miklály nyug. Acsev. főfelügyelő, szőlőbirtokos, az Aradi Polgári Takarékpénztár, az Apolló és Uránia színházak igazgatósági tagja június hó 18-án frosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunytban Domány János aradi földbirtokos apósát gyászolja. Temetése e hó 21-én délután fél 6 órakor lesz a Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 16. szám alatti házból.

— **Kovács Sándorné orvosi harkító készítő ideérkezett.** A hölgyek figyelmébe ajánlja saját találmányu törvényesen védett, utánozhatatlan egészséges, kényelmes harkítójét, mely fűzöt is pótol. Jó alakot ad, sérveknél, gyomor, vese és méhcsuszamlásnál, kitágult hasfalnál, operáció és gyermekágykor után alkalmazható. Hirneves orvosok ajánlják. Méretet vesz és alapos próbát eszközöl minden igényre való tekintettel. Aki rendelni óhajt, sziveskedjék pontos címét a kiadóhivatalba kedden délig leadni.

— **Árdrágítási ügyek.** Az aradi törvényszék árelenőrző tanácsa Joszt Adám hentes és Keil Ferenc mészáros 500—500 lei pénzbüntetésre ítélte, mivel a húst és zsiradékot drágábban adták el a megengedettnél. Pick Ernő divatárkereskedő ügyét áttették a vizsgálóbíróshoz, mivel az ügy aktái között levő egyik számláról a tárgyalás során kiderült, hogy hamisítvány.

— **Grünbaum Leoné állapota.** Budapest. A herceghalmi vasuti katasztrófánál megsérült Grünbaum Leoné állapotáról kedvező hírek érkeznek. Az orvosi vélemény az, hogy sérülése nagyon szépen javul és a beteg közérzete jó.

Chorin Ferenc jubileuma.

(A magyar gyáriparosok ünnepe.)

BUDAPEST. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége tegnap kettős ünnepet ült. A szövetség husz éves jubileumát és a Szövetség elnökének Chorin Ferencnek nyolcvanadik születésnapját ünnepelte. Előbb Chorin Ferenc elnök hosszabb beszédben méltatta az egyesület eddigi tevékenységét. Ezután következtek az üdvözlő beszédek. Este lakoma volt, amelyen a kormány részéről gróf Bethlen István miniszterelnök, Kállay Tibor pénzügyminiszter és Valkó Lajos kereskedelmi miniszter jelentek meg. Chorin elnök üdvözölte a miniszterelnököt, aki hosszabb beszédben válaszolt. Kijelentette, hogy a kormány szívesen támogatja a gyáripar. Majd pedig a szociálistákról szólott. Hangsúlyozta, hogy nem látja sötétnek a horizontot és nem lát okot pesszimizmusra. A szociálista eszmék szerinte összeomlottak a forradalmak következtében és a szocializmus csődjét nemcsak az államok, hanem a munkások is érezték éppen úgy Oroszországban, mint Magyarországon. Végül kijelentette a miniszterelnök, ha a szociálisták délibábok, illúziót kergetnek, akkor szemben fognak találkozni az egységes polgársággal.

Selyemgubó-gyűjtés.

Elégedetlenek a tenyésztők az árral.

A város háza folyosóján ma délelőtt szokatlan látványt nyújtott az a számos fajú asszony, aki kosárral a hátán cipekedett a folyosó végén. Ott lerakták a kosarat és egyenként szállingóztak be az egyik helyiségbe. Az asszonyok selyemhernyógubókat hoztak be Aradra. Az állami adóhivatal a kormány rendeletére még a múlt évben felszólította az aradmegyei községek lakosait, hogy tenyészessenek selyemhernyót, mert a gubókat jó pénzért megvásárolja. Eddig több mint 3000 kilogramm gubót szállítottak be a városházára. A vásárlási összeggel azonban az asszonyok, akik a selyemhernyótenyésztéssel foglalkoznak, nincsenek megelégedve, mert keveslik a 30 leit, amit a gubók kilójáért kapnak. Az asszonyok próbálnak is alkudozni, de a gubót beváltó hivatalnok alkalmazkodva a rendelethez, nem hajlandó többet fizetni. Egyik nagyzerindi asszony sirva panaszkodott el, hogy neki sohasem fizethetik meg a selyemhernyótenyésztést, mert leánya felmászott az eperfára táplálékot szedni a selyemhernyóknak, leesett onnan és szörnyethalt. Az Aradon megvásárolt selyemhernyógubókat az adóhivatal Timisoarára küldi, ahol a gubókban levő bábokat forró gőzzel megfojtják. Timisoaráról a gubók Lugojra kerülnek, itt lehengerítik a selyemszálakat és a nyers selyemszálakat Olaszországba, Franciaországba vagy Németországba küldik fel dolgozás végett.

A jog és igazság uralma.

(Az új magyar igazságügyminiszter bemutatkozása.)

BUDAPEST. Daruváry Géza az új igazságügyminiszter vasárnap mutatkozott be az igazságügyminiszterium tisztikarának. Az üdvözlésre a következőket válaszolta:

Pályám kezdetén magamba szívtam azt az elvet, amely az igazságügyi palotánk homlokára van vésvé: Justitia regnorum fundamentum. (Az igazság az uralkodás alapja.) Ennek az elvnek értelmében azt tartom, hogyha azon dolgozunk, hogy a jog és az igazság uralmát minden irányban valóra váltsuk és azon dolgozunk, hogy a rendet és a szabadságot, az alkotmányos élet két alapkövetelményét az állam érdekeinek megfelelően biztosítsuk és úgy gondoskodunk arról, hogy az államnak megadassék az, ami az államé, az egyéneké, ami az egyéné, akkor egyszersmind a leghatározottabban erősítjük nemzeti létünk alapjait is.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Június 19.) Dollár 153, márká 0.50, sokol 3.05, dinár 2.10, magyar korona 0.19, budapesti kifizetés 5.80, bécsi kifizetés 85, berlini kifizetés 0.50, prágai kifizetés 3.03, francia frank 14.

Zürichi nyitás. (Június 19.) Berlin 161, Newyork 527.25, Milano 2570, Prága 1010, Budapest 54, Zágráb 177.25, Bucuresti —, Varsó 12, Bécs 3.25, lebélyezett osztrák korona 3.50.

Budapesti nyitás. (Június 19.) Napoleon d'Or 3650, dollár 936, márká 290, osztrák korona 6.70, leu 602, sokol 1822, dinár 1230.

Zürichi zárlat. (Június 19.) Berlin 159.50, Newyork 527.50, Milano 2362.50, Prága 1010, Budapest 54, Varsó 12, Bécs 3.25, lebélyezett osztrák korona 3.50.

Budapesti zárlat. (Június 19.) Napoleon d'Or 3520, dollár 923, márká 287.5, osztrák korona 6.55, leu 600, sokol 17.80, dinár 1178, lengyel márká 22.5.

Télikabátba varrt valuta.

(Aradon felmentett földbirtokos.)

Veszprémy Jenő alfa-jullai földbirtokos tavaly decemberben Budapestre utazott. Mikor megérkezett a várhoz, az ügyeletes határvizsgáló hivatalnok téli kabátjában bevarrva 8000 lei készpénzt talált. Természetesen az összeget elkobozták tőle és megindították ellene az eljárást csempészésért. Az ügyet másodízben ma tárgyalta az aradi törvényszék büntető tanácsa. A tárgyaláson Veszprémy azzal védekezett, hogy a kérdéses összeget csak azért varrta a kabátjába, mivel abban az időben a pénz átutalása nem volt lehetséges és félt a zsebtolvajoktól. Erre vonatkozólag az akkor szolgálatot teljesítő vasuti portást is kihallgatták, aki azt bizonyította, hogy Veszprémy a 8000 leit nála akarta magyar koronákra beváltani. A törvényszék Veszprémy Jenőt dr. Miclea Sever védőbeszéde után a vád és következményei alól felmentette.

Összeült a magyar nemzetgyűlés.

(Apponyi kritikája a kormányzó kizárásáról.)

BUDAPEST. A nemzetgyűlés ma tartotta első ülését. Lukovich Aladár a volt nemzetgyűlés háznapja felhívta az új nemzetgyűlés korra legidősebb képviselőjét gróf Apponyi Albertet, hogy foglalja el a korelnök székét. Amikor Apponyi felért az előki emelvényre, az ellenzék felállott és percekig éljenzte és tapsolta. Az ünneplés közben vonultak be testületileg a szocialista képviselők kabátjuk gomblyukában vörös szegfüvel és a bal-szél padjaiba helyezkedtek el. Apponyi beszédét azzal kezdte, hogy politikai nyilatkozatok megtételének a Ház megalakulása előtt egyáltalán nem látja helyét. De ez nem zárja ki azt, hogy ne fejezze ki ima szerű óhajtását, hogy az isteni kegyelem világítsa meg a nemzetgyűlés minden tagját és a közélet minden szereplőjét. Amikor Apponyi beszédének ezt a mondatát kimondta, az egész Ház felállott és percekig ünnepelte. Apponyi ezután folytatta beszédét. Figyelmeztette a nemzetgyűlés tagjait, hogy minden cselekedetükben tartsák szem előtt azt, ami az egész nemzetnek hasznos. Amikor Apponyi ezt mondta, az egész nemzetgyűlés felállt és tapsolt a szociáldemokraták kivételével, akik ülve maradtak. Ez után Apponyi folytatta beszédét:

— Talán magától értetődik és éppen ezért a mostani zavaros időkben nem is felesleges kijelenteni azt, hogy mindaddig, amíg nem a Ház bizalmából, hanem csupán a kor kiváltságánál fogva foglalom el ezt a helyet, minden és bárholnan eredő befolyástól mentesen kizárólag a saját alkotmányos lelkiismeretem szerint fogok eljárni mindenben és attól a szemponttól vezérelve, hogy egyfelől a Ház végleges megalakulásához minél gyorsabban jussunk hozzá, másodszor pedig, hogy a nemzetgyűlés jogait minden megcsorbítástól és elhomályosítástól megvédelmezzem.

Ezután felhívta a legifjabb hat képviselőt, hogy foglalják el a korjegyzői székét. Bencsik József, Dreher Imre, Fábán Béla, Dénes István, dr. Szabó József és Hir György jelentkeztek a jegyzői állás betöltésére. Ezután Apponyi bejelenti, hogy a nemzetgyűlés ünnepélyes megnyitására vonatkozólag miniszterelnöki átirat érkezett a Házhoz, amely szerint a kormányzó holnap délután tizenkét órakor nyitja meg a nemzetgyűlést. Ezt megelőzőleg valamennyi keresztény egyház templomában istentisztelet lesz.

— A most felolvasott átirathoz kötelességszerűen néhány megjegyzésemet kell hozzáfűzni, monddta Apponyi. Teljes tisztelettel viseltetem a kormányzó alkotmányos jogait iránt és ha a szerény bármely oldalról megtámadatnék, a házszabályok által rendelkezé-

semre bocsájtott minden eszközzel vissza is fogom utasítani azokat. De amíg ezen a helyen ülök, kötelességemnek tartom, hogy a nemzetgyűlés jogi helyzetét a fennálló ideiglenes alkotmányos berendezkedést minden csökkentéstől és elhomályosítástól megóvjam. E tekintetben pedig a kormány átiratában foglaltak felfogásom szerint súlyos kifogás alá esnek. Az átirat meghatározza a nemzetgyűlésnek a kormányzó ur által való ünnepélyes megnyitásának módját annak a jogszokásnak az alapján, amely szerint királyaink megnyitották az országgyűlést. Ezzel szemben most nem bocsájtkozom annak vitatásába, hogy a kormányzó urat az 1920. évi I. tc. tizenharmadik szakasza alapján megilleti-e az országgyűlés megnyitásának jogi szokáson alapuló és a jogszokáson alapuló joga, de kétségtelen, hogy a nemzetgyűlés jogi természete teljesen más ma, mint volt az országgyűlésé, amely az állam szuverénitására és a törvényhozásnak volt a kifejezője.

A hatalomnak csak egyik tényezője volt a nemzetgyűlés. Az 1920. évi első törvénycikk második és negyedik szakasza szerint azonban most az állami szuverénitásra és a törvényhozói hatalomnak teljességét bírja, tehát nemcsak az országgyűlést pótolja, hanem még a királyi hatalmat is. Az államfőnek az országgyűléshez való viszonya tehát nem alkalmazható a nemzetgyűlésre, csak akkor, ha azt a nemzetgyűlés kifejezetten elfogadja, ami azonban a megnyitás tekintetében nem történt meg. Más olyan tényező pedig nincs, amely a nemzetgyűlésre kötelező jogszabályokat alkothatna. Ezen alkotmányjogi felfogásom alapján nem vagyok abban a helyzetben, hogy a tervezett megnyitásban résztvegyek. (Éljenzés a baloldalon.)

Gróf Bethlen István miniszterelnök nyomban válaszolt és utalt a házszabályok második szakaszára, amelyet a nemzetgyűlés tanácskozásaira vonatkozólag elfogadott. Ez a szakasz úgy intézkedik, hogy az országgyűlés ünnepélyes megnyitásán a képviselők megjelennek a korelnök vezetésével. Ez a házszabály mérvadó és kötelező. De az esetben is, ha ez nem történt volna meg, ragaszkodnia kell ahhoz, hogy a kormányzóknak előterjesztést tegyen a Ház ünnepélyes megnyitására. A kormányzó azokkal a jogokkal bír, amelyekkel a király, kivéve azokat a pontokat, amelyek taxative fel vannak sorolva. Miután ebből a felsorolásból nincs kihagyva a kormányzóknak az a joga, hogy az országgyűlést ünnepélyesen megnyissa, ennek folytán ez a jog őt megilleti. Ragaszkodik tehát ahhoz, hogy a megnyitásra kérjék fel a kormány-

zót. Ezután gróf Apponyi bejelentette, hogy a legközelebbi ülés holnap délután egy órakor lesz. Ezzel az ülés befejeződött.

MOZI.

* Óriási film-attrakció az Uránia keddi műsorán. „Demdoff herceg” a címe annak az óriási filmnek, amelyet kedden vetít először az Uránia. Mély gondolatokkal telt meseje hatalmas írói invencióra vall, amelynek filmre dolgozása és a művészek által való interpretációja különös nehézségeket jelent, éppen elvont attribútumai miatt, azonban ez a körülmény biztosítéka annak, hogy különleges élvezetben lesz részük azoknak, akik ezt a képet megnézik. Biztosíték erre az is, hogy a darab címszerepét a gyönyörűsége és végtelen bájos Lya Mara film-művésznő, mély interpretáló készséggel és művészettel alakítja. A bűn fertőjének közepette is tisztán, fehéren megmaradt Demdoff grófnő megpróbáltatásainak és végül diadal-maskodásának történetét foglalja magában a kép, amelynek kiállítására eddig nem tapasztalt pompával készült el. A film felvételei esemény-számba menő látványosságot jelentenek és a legélvezetesebbek minden eddigi felvételek között. A kitűnő kép, amely minden bizonnyal eseménye lesz Arad filmkulturájának, kedden először megy az Uránia színházban.

* Cirkusz-herceg kedden utoljára az Apolló műsorán, miután két estén keresztül a legforróbb sikert aratta. A hatalmas méretű artista-dráma különösen érdekfeszítő felvételekben bővelkedik s emellett tudott a meseíró és filmrendező a komikumnak is helyt adni. A darab különös érdekessége, hogy még csodálkozva merednek a vászonra a szemek, amikor harsogó kacagás tör fel a nézőtérrel. Bufalló, a legyőzhetetlen atléta küzdelme egy határu bünszövetkezettel szemben, adják meg a kép érdekfeszítő alapon-dolatát, amelyet a filmredolgozás teljes erejével domborít ki. A kitűnő kép, amelyet eddig állandóan zsúfolt ház nézett végig, kedden marad még utoljára műsoron az Apollóban.

* Lengyelvér-repriz az Apollóban. Pakots József világszerető ismert és népszerű feldolgozásában a Lengyelvér kerül újra bemutatásra az Apolló színházban a közönség kívánságára. A kép óriási sikerrel ment Aradon januárban, ami nemcsak a regénynek köszönhető, hanem a filmgyár valóban művészi és precíz munkájának is, amellyel ezt a képet megrendezte, de köszönhető főként a darab főszereplőinek: Petrovich Svetisláv és Bojda Jucinak, a magyar filmjátszás csillagainak. A repriz pénteken lesz az Apollóban.

Aki nyaralni, vagy fürdőre megy, ép úgy olvashatja az „Aradi Közlöny”-t mint odahaza. A kiadóhivatal bárhova — külföldre a bélyegköltség megtérítése mellett — utána küldi t. előzetesnek az „Aradi Közlöny”-t.

Magyarországon internált volt aradi tiszt.

(Elsikkasztotta az aradi katonai parancsnokság pénzét.)

Budapest. Még 1920. novemberében a budapesti királyi törvényszék a román kincstártól való sikasztás büntette miatt felelősségre vontta Róth Rudolf nagyszabeni gyógyszerészt, akit olasz hadifogságból való visszatérte után besoroztak a román hadseregbe, ahol mint tiszt az aradi helyőrségben teljesített szolgálatot. Róth Rudolfot 1920. novemberében azzal az utasítással küldte az aradi parancsnokság Budapésre, hogy negyemillió százhetvennyolcezer koronát apró címletekben váltson be. Róth Rudolf meg is kísérelte a nagösszegű pénz beváltását, ez azonban nem sikerült, mire az egész összeget a magyar hadseregnek ajánlotta fel, amely azonban a pénz átvételét megtagadta. Ekkor Róth az egész összeget vissza akarta küldeni a román parancsnokságnak. A pénzt szállóbeli lakásáról kocsi a nyugati pályaudvarra vitette, utközben azonban a pénz a kocsirol eltűnt. Nyomban jelentést tett az esetről a főkapitányságon, ahol megindították a nyomozást. Ugyanekkor a megszálló román csapatok parancsnoksága is följelentést tett Graziari tábornok utján a főkapitányságon, amely a pénz elsikkasztásával Róth Rudolfot gyanúsította s őrizetbe is vették. A budapesti királyi ügyészség sikkasztás büntette címén emelt vádat Róth Ru-

dolf ellen, akit a budapesti kir. büntetőtörvényszék dr. Bömehecs táblabíró, a lefolytatott bizonyítási eljárás után, a vád és következményei alól felmentett. A királyi ügyész a felmentő ítélet ellen felbuzósítást jelentett be, így az ítéletábrára került az ügy, ahol dr. Degré Miklós kuriai bíró, táblai alelnök foglalkozott most az ügygel.

A tárgyalás során kiderült, hogy Róth Rudolfot a román katonai törvényszék a magyarok javára való kémkedés miatt halálra ítélte és 1921. júniusában, majd pedig az idén márciusban ki is kérte Róth Rudolfot, kiadatását azonban megtagadták arra való hivatkozással, hogy Magyarországon honosította magát, most már magyar állampolgár. Kiderült az is, hogy a mikor a pénzt a nyugati pályaudvarra vitte, a kocsiiban elszunnyadt és eközben lopták el a pénzt. Az ítéletábrára a felmentő ítéletet helybenhagyta. Dr. Major királyi ügyész helyettes felebuzósítást jelentett be, s így a Kuriára kerül az ügy. A román bíróság által halálra ítélt Róth Rudolfot 1920. novemberében történt felmentés után Zalaegerszegre internálták és még ma is a zalaegerszegi internálási táborban van. Most azonban a bírói felmentés után kérelmezi internálásának megszüntetését.

Egy világhírű táncosnő kártérítési pöre.

(Száz ezer frank a megsebzett lábikráért.)

Még a nyáron történt, hogy egy örült tempóban száguldó autó Páris egyik boulevardján nekivágódott egy lámpaoszlopnak és az autó utasa könnyű sérülést szenvedett. Ez a jelentéktelen kis baleset szóra sem lenne érdemes, ha az utast a sérülés nem a lábikráján érte volna s a lábikra tulajdonosa nem egy hölgy s az a hölgy pedig véletlenül nem Otero, a világhírű spanyol táncosnő lett volna. Így azonban a kis baleset nagy ügygévőtté vált, mert Otero az autótársaság ellen száz ezer frank erejéig kártérítési keresetet indított. A minap volt ebben az ügyben az első tárgyalás a párisi bíróság előtt, amely mindjárt egy kellemetlen incidenssel kezdődött, mert az autótársaság kegyetlen ügyvédje: Godinet ur, azt kezdte firtatni, hogy hány éves a panaszosnő és kérte születési bizonyítványának becsatolását, Otero ügyvédje, Clunet, erre mérgesen pattant fel s kijelentette, hogy francia emberhez méltatlan az ilyen kívánság. Az ő kliense — bár spanyol nő — a háboru alatt valószínűségi védőangyala volt a francia gyermekeknek s istápolásra szoruló asszonyoknak. A társaság ügyvédje azonban még sem állt el kérésétől és valószínű, hogy azért tart ki indiszkrét kívánsága mellett, mert azt akarja bizonyítani, hogy a szép Otero már túl van azon a koron,

hogy meztelen lábakkal produkálja magát. Ha pedig trikóban lép fel, akkor a lábikráján levő jelentéktelen forradás nem csorbitja a művészetét. Hogy a bíróság miként oldotta meg ezt a fogas kérdést, arról hírforrásunk még nem számolt be, de bizonyos, hogy egész Páris lázas érdeklődéssel várja a döntést.

Apró históriák.

A semmi kutya. Az asszony még az ágyban lustálkodik, a mikor oda szól az urának:

— Te Móricz! En nagyon egyedül vagyok egész nap. Unatkozom. Ha egyszer, legközelebb valami jó fogást csinál, vegyél nekem egy kutyuskát. Egy szép ölebet...

A férj jó hangulatban van:
— A jó fogás már megtörtént tegnap. Veszek neked egy kutyát. Még ma...

Es Móricz elmegy a kutyás emberhez:

— Egy kutya kellene. Egy szép, előkelő származású, jól nevelt kutya, a ki tiszteletben tartja a házi rendet és nem tekinti a szalont melék helyiségnek.

— Van mindentéle — feleli a kutyás ember. — Es mind jól nevelt. Melegen ajánlom ezt a dogge-ot.

— Hogy?
— Ötszáz lei.
— Szép állat. Csak egy kicsit nagy. Kisebbit szeretnék.

— Talán ezt a ratlert. Igen képzett. Fajtiszta.

— Hogy?

— Ezer lei.
— Még kisebbet szeretnék. A feleségem önagsága igen filigrán asszony s lelkemre kötötte, hogy kicsi kutyát vegyek.

— Akkor ezt ajánlom, ez igen apró. Japán származás. Roppant kedves.

— Hogy?
— Háromezer lei. De ha parancsolja, van ennél kisebb is. Zsebben hordható. A legnemesebb...

— Hogy?
— Nyolcezer lei.

— Hallja, ezt nem tudom megérteni. Minél kisebbet kérek, annál többre tartja. Csak nem lehet az, hogy egy csöpp többbe kerüljön, mint egy tenger?

— Már kérem, kutyáknál ez így van. Minél kisebb, annál drágább...

— Mondja kérem, akkor mennyibe kerül magánál, ha semmi kutyát se veszek?...

A szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF
felel.

Cenzurat: Dr. Romul Mager.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közlőstékért nem vállalunk felelősséget.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztviselő kara mély fájdalommal és a legőszintebb gyász érzésével tudatja, hogy igazgatóságának érdemeiben gazdag, lelkes buzgalmu tagja

Szathmáry Mihály úr

nyug. Acsev. főfelügyelő, szénbirtokos folyó hó 18-án jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemei folyó hó 19-én, délután 4 órakor fognak a Pinta Avram lincu (Szabadság-tér) 16. számú gyászházából örök nyugalomra helyeztetni.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!
Arad, 1922. június hó 18-án. 2799

Igazgatóságunk mély fájdalommal tudatja, hogy vállalatunk volt társtulajdonosa

Szathmáry Mihály úr

f. évi június hó 18-án elhunyt. Ernyedetlen szorgalmával, munkásságával, férfiu erényével, vállalatunk ügyeinek lelkes és odaadó munkását vesztettük el benne.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!
12500 Apollo és Uránia igazgatósága.

PUBLICATIUNE

Cooperativa „Casa Noastra” din Gurahont si jur, cantă pe 1 Septembrie un conducător cu praxă mixtă pe lângă condiții favorabile.

Doritorii de a ocupa acest post se vor adresa direcțiunei.
2792 Direcțiunea.

Autogén hegesztés

Autogén hegesztéshez apparátusok, felszerelések és hozzávalók, valamint graphit olvasztó tegelyeket aradi raklárról szállítva ajánl. 2797

Canul Antonescu

ARAD, Strada I. I. Bratianu (Weitzer Jánoš-utca) 12., L. 6. — TELEFON 796. sz.

Brillians köveket, platina, arany- és ezüst-tárgyakat a legmagasabb áron vesz.

Hirsch Jenő órász és ékszerész
Strada Metianu (Forray-u.) 12125

Uzimele d Per si Domeniile din Resita S. A.

ÉRTESEITÉS.

Közlősték tesszük, hogy az 1921. évi részvénytársaságunk után járó 100 lei osztalék ez évi július hó 1-től kezdve az osztalékadó levonása nélkül a következő pénzügyintézeteknél fizettetik ki:

Bucuresti:

Banca-Marmorosch Blanck et Co. S. A. Creditul Technic.

Cluj (Kolozsvár):

Banca Agrara.

Sibiu (Nagyszabeni):

Institutul de Credit si Economie „Albina”.

Timisoara (Temesvár):

Banca Timisoarei si Societatea Comerciala pe Actiune. 2257

343-922. sz.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY

Arad t. h. j. f város gazdasági széke a csatorna telepen levő 2 drb. egyenként 38 m² tüzelőterű, Weitzer gyártmányu tücsöves kazánnak (az összes rajta levő szerelvényekkel, falazással, csővezetékekkel, 1 drb. Worthington tápszivattyúval és előmelegítővel) eladása iránt folyó év július hó 10-én d. u. 4 órakor a gazdasági tanácsnok helyiségében árlejtést tart.

A vételiár fele előre fizetendő, másik fele az elszállítás előtt.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vételnek figyelembe ha az ajánlatot tevő kijelenti hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad t. h. j. f város gazdasági széke 1922. évi július hó 12-én tartott üléséből.

Gazdasági széke.

IZ-SZIN TÁPERŐ
UHU
KÁVÉPÓTLÉK
ELŐNYEI

Ó-TÁTRAFÜRED

a Magas Tátra legnagyobb gyógyfürdője. Elsőrangú ellátás. Teljes pensió; compl. reggeli, 4 fogásos ebéd, 3 fogásos vacsora, lakással együtt a Grand-Hotelben 62 Kc-tól, a többi lakóházban 46 Kc-tól feljebb, a fizikalis-diétás Tátra-Sanatoriumban gyógykezeléssel együtt 57-től 100 Kc-ig. Semmiféle pótlékok nem számíttatnak. Kiváló eredményel idegességnél, kimerültségnél, rekonvaleszcianál. Tüdőbajosok kizárva. Edző- és hízókurák, szigorú diéták. Főorvos: Dr. Gáman egyet. m. tanár. Minden teljesen békés körülményben. Közvetlen Tátra-Express vonat étköz-kocsival naponta. Felvilágosítás: Tátra-Füred igazgatóságánál Stary-Smokovec és Cedok a Menetjegyirodában, Budapest, (Vigadó.) 11935

Ingyen kap egy francia pipere szappant, ha Szabó drogeriában eszköz bevásárlásodat 10 pénztári block felmutatása ellenében.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket **10 napig** számítjuk.
Minden szó hirdetés ára **75 ban**.
(Vastagabb betűvel 1 lei 50 ban.)
A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelölni.
Hirdetéseket délután **8 óráig** vesszünk fel.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
A legkisebb hirdetés ára **10 szögig 7 lei 50 ban**.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Alkalmazás.

ÜGYES SZOBALÉANY azonnalra, legkésőbb június 16-ra felvételre. Cim a kiadóban. 500

NÉGY középiskolát végzett fiu. kinek jó írása van, mint gyakornok alkalmazást nyer. Ajánlatok „Kelet” feljére a kiadóba kéretnek. 3500

NYOLC GYMNAZIUMOT végzett fiatal embert, gyógyszerész gyakornokul felvesz Hajós Árpád gyógyszerár. 2749

HIVATALNOKNÓ uricsalánál teljes elátást keres. Cim Kelet hirlapiroda. 12500

GEPLAKATOST ki a csöplégéplavításhoz ért, keresek. Boár György Sirla (Világos) 822 házzám. 12500

ÜGYES szolgát keresünk azonnali belépésre. Cim Kelet hirlapiroda. 12500

ÜGYES engrossista fűszerességét felvételre Ehrenfeldnél. 2404

GAZDATISZTNEK ajánlkozik sok évi gyakorlattal bíró gazdasági iskolát végzett agilis fiatalember. Megkereséseket „Önálló munkaadó” címen Wallinger hirdetője továbbít. 12360

SZABÁSZ elsőrendű szabóságához azonnali belépésre állást keres helyben, vagy vidéken. Ajánlatokat a kiadóba kér. 2781

LAKATOST keresek sürgősen géplavításra. Boár György Sirla (Világos) házzám 822. 2793

BRÁDRA KERESÉK egy ügyes fiatal fűszeres segédet július elsejére, Román nyelv kívántatik. Berkovits H. 2791

HAZVEZETŐNÖNEK ajánlkozik középkorú nő. Özv. Bardoc Árpádné, Str. Sava Raicu (György-utca) 25a 2794

IRODAI MUNKÁT elvállaló délutánra állami tisztviselő. A román, magyar, német és szerb nyelvekben perfect. Cim a kiadóban. 2796

MOLNÁRMESTERT kétjára felmagas brlésű malom önálló kezeléséhez keresek. Ajánlatokat „Molnár” címen Wallinger hirdetője továbbít. 12360

BEJÁRÓNÉ jó fizetéssel felvétetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 12360

DEUTSCHES FRAÜLEIN mit besten Referenzen sucht Stellung für den 1. Juli zu 1-2 Kindern. Adresse in der Administration. 2748

TANULÓ felvétetik Reiner József műteremében. A Lutheránus templom mellett. 2770

Vétel és eladás.

ELADÓ 1 drb. 40 HP. benzínmotor, 2 pár 36-os malomkő álvánnyal, teljes felszereléssel, fogas hajtással. Értékesei Socolodora a malomnál. 2798

EGY jó karban levő nagy, lényegesen fémkéses Vandeer-automobil eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2795

BICIKLI elsőrendű, nagy házzám, eladó Wallinger hirdetőjében. 12360

ELKÖLTÖZÉS MIATT eladó Lat személyes ezüst evőeszköz, hat személyes kávéoszer, asztal-garnitúr, kávémosó, két tartályos ruha, dunsztos trüvek, festmények jutányosan. Piata Vilmos Mihai (Ferenc-tér) 6. sz. Strada Mosconi (Orosz-utca) sarok. 2800

EZÜTT evőeszköz, nagy házzám eladó. Str. Kálvin 8., emelet. 2801

OSIGALÉPCSÓT vasból, keresünk megvételre. Cim Kelet hirlapiroda. 12500

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat perzsa, szíriai argamant-szönyveket, török kendőket, antik és modern butorokért, zongorákért, modern és antik dísz tárgyakért, japán vázákért régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsi rézszécsért. Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ornaty-palota. 11911

KÖNYVTÁRAKAT, hangjegyeket, magas áron vesz Kerpel könyvkereskedése. 12191

TEKERCS CSOMAGOLÓ PAPIR vékony és vastag minőségben olcsón beszerezhető Knieszer papírkereskedőnél Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

ARANYAT magas áron veszek. Reiner József Lutheránus templom mellett. 12301

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat figurákat vázákat szobrokat japán és kínai dolgokat, antik butorokot festményeket, mindenféle ezüst tárgyakat, perzsa és szíriaszönyveket, dísz tárgyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb áron vásárol a Salon Artistique (Bul. Regina Maria 20. Fischer Eliza-palota) Alkalmi ajándékok és bevásárlási forrása. 11691

LEGMAGASABB ÁRAN VESZEK ezüst és szönyveket, zongorákat és pianót Salon Artistique Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 12306

HASZNALT OLAJ megvételre Barabás Mik. Bővebbet a kiadóban.

Uzletek.

ÜZLETHELYISÉG átadó, jelenleg cipész-üzlet, Bulevardul Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 10. sz. Wambosok-ház. 2808

Oktatás.

OROSZ tanár, ki perfectül bírja a nyelvet, órák adására keresetik. Str. Dobra (Bocskó-utca) 6. 12500

ROMÁN lekezőrákat adna vakáció alatt okl. tanító. Megkeresések Strada Oituz (Ilés) 106a alá. 2808

Ellátás.

INTELLIGENS fiatalember teljes ellátást keres uricsalánál. Cim: Wallinger hirdetőjében. 12360

Különléle.

Ha nem akar hirdetésével a kiadóhivatalba járni, egy feladhat a következő helyekre:

WALLINGER ISTVÁN hirdetésfelvételirodája Str. S. Brancoveci (Cázar Vilmos-utca)

„KELET” hírlapfelvétel és hirdetésfelvételiroda Str. Alexandri (Salac-utca) 1.

HAÁSZ ügynöksége Strada Romanului (Zrínyi-utca) 6.

MÁNDL Bulevardul Regele Ferdinand L (Boros Béni-tér) 15. szán alatti papírház.

SZIRMAI adósvételi irodája Str. Tribunali Axente (Dumjanich-utca) 14.

M. KLEIN MÓR könyvkereskedésében Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 12.

„VICTORIA” általános kereskedelmi iroda Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 16.

Megvételre keresek szép magánházakat 11573

Eladók szép bérházak, kertesszel telek, épülettel jutányos áron. Kölcsonókat előnyös feltételekkel készítek

Szücs F. Vilmos, Arad Str. Alexandri (Salac-utca) 3. sz.

A legszebb és legolcsóbb nyomtatványokat
AZ
ARADI KÖZLÖNY
könyvnyomdája készíti.

Veszek BRILLIANS köveket, arany és ezüst árukat magas áron. 12017
KUN, ékszerész.

Tűzifát
bűk és gyertyánfát kisebb és nagyobb waggontelekekben eladunk. Szénát és szalmát veszünk:
DOINA

kereskedelmi vállalat, Arad, Str. Baritiu (Rákóczi-utca) 5. Tulajdonos: **Popa Livius.** 12500

Társulnék
Ételképes üzletbe vagy vállalatba nagyobb tőkével. Ajánlatok: „SZOLID” jellegűvel a kiadóba kéretnek. 11734

TATRA-OTTHON
alkelö családi panzió nemlök részére, a Magyar-Tatra legrendesebb telepe. Kitching konyha. Háló-kara. Csebo árk.
Cim: Felohartné Tatra-Otthon via Popradvalka.

HA hódítani akar, fessakar lenni, készíttesse ruhát a 2731
VIRÁGH-SALON ban
Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 13. sz., hol a legizlésebb francia, angol toalettek, egy kiváló külföldi szabász nagy hozzáértésével készítenek a legmodorban van a legkényesebb izlésnek is megfelelni. Jutányos, gyors és figyelmes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel:
Virágh Sándor, nőtiszabó.

Radio Hirdetési Iroda 2444 sz.
Az Agyag és Vegyipar Rt.
Satu-Mare keres azonnali belépésre perfect magyar, német, románul levelező mérlegképes

Iroda vezetőt
megfelelő gyakorlattal és képességgel a vállalat kereskedelmi ügyeinek vezetésére. Ajánlatok kéirással mindhárom nyelven az eddigi működés részletes fel-tüntetésével és fényképpel ellátva nyújtandók be. 2745

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-főle
MARGIT-CREME
Zsírtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Szappal, májoltok, bőrtátrák, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszüntnek. Az arc rozsdás tude hamvas lesz. 10841
Dr. Földes és Hehs Aradon.

AZ IGAZI UTAT!
Hamburg 6, Postf. 12231
FR. H. SOHN, kőnyvkereskedő
Könyveket megvételre
Gyárt, ellenkező esetben az összes kőnyvkereskedő részére a legolcsóbban
Specialis szellem a legújabbakban
olcsó árakkal a legújabbakban
vára ezüst és arany magán
speciális szellem. Szervezőkell
elője megvételre. Szervezőkell
szervezőkell. Szervezőkell. Szervezőkell.
meg a legújabbakban. Szervezőkell.
Könyvkereskedő részére

UTLEVELEK
GYORS ES CSINOS BEKOTÉSET VALLALIA
AZ
ARADI KÖZLÖNY
KÖNYVKÖTESZETE

Utlevelekre visumet, külföldieknek utlevelet Címj (Kolozsvarról) vagy Bucarestből hetenként négyszer közlismert pontossággal a „Kelet” hirlapiroda szerez.

Magyarországi és Romániai Választott Részletes Adatok. Kiadóhivatalos Aradi Nyomda Vállalat